

El llibre

D'H. P. LOVECRAFT

Traducció de M. Di Mauro

ELS meus records són molt confusos. Fins i tot tinc molts dubtes sobre on comencen; ja que, de vegades, m'esfereeixen perspectives d'anys que vaig deixar enrere, i d'altres tinc la sensació que el moment present no és sinó un punt isolat enmig d'un infinit gris i sense forma. No tinc ni tan sols la certesa de com estic comunicant aquest missatge. Encara que sé que estic parlant, tinc la vaga impressió que caldrà alguna mena d'estrany —i potser terrible— mitjà per transmetre la informació als llocs on desitjo que sigui escoltada. També la meua identitat és desconcertantment confusa. Em sembla haver patit una gran sacsejada —potser provocada per alguna ramificació absolutament monstruosa dels meus cicles d'experiència tan particulars i inversemblants.

Aquests cicles d'experiència sorgeixen tots, per descomptat, d'aquell llibre envermenat. Me'n recordo quan el vaig trobar —en un indret poc il·luminat, prop del riu negre i greixós on les boirines sempre s'arregleguen. Aquell lloc era molt antic, amb prestatgeries fins al sostre, plenes de volums corcats, que es repetien sense fi per nínxols i cambres sense finestres. Hi havia, a més a més, llibres escampats en enormes i desordenades piles, o dins de receptacles improvisats. Va ser en una d'aquestes piles que hi vaig trobar aquella obra. Mai no en vaig saber el títol, ja que mancaven les primeres pàgines; però va caure obert per la part final i hi vaig entrellucar quelcom que em va sacsejar els sentits.

Hi havia una fórmula —una mena de llista de coses a dir i fer— que vaig distingir com una cosa

llòbrega i prohibida; quelcom que ja havia llegit abans en paràgrafs furtius que barrejaven fascinació i abominació, escrits per aquells estranys i ancians experts en secrets ben custodiats de l'univers, els textos decadents dels quals m'encantava devorar. Era una clau —una guia— cap a certs portals i transicions que els místics han somiat i xiuxiuejat d'ençà que la raça era jove, i que condueixen a facultats i descobertes més enllà de les tres dimensions i dels regnes de la vida i la matèria que coneixem. Durant segles, cap home ha rememorat la seva substància vital o ha sabut on trobar-la, però aquest llibre era realment molt antic. No fou cap impremta la que havia traçat aquelles frases sinistres en escriptura uncial i d'antiguitat colpidora, sinó la mà d'un monjo mig enfollit.

Recordo com el vell em mirava de mala manera, amb un riure burleta, tot fent un gest curiós amb la mà quan em vaig endur el llibre. Va rebutjar que li pagués res, i només molt temps més tard vaig copsar per què. Mentre m'afanyava a tornar a casa pels carrerons estrets, tortuosos i coberts de boira de prop del moll vaig tenir l'esgarrifosa sensació que uns peus sigil·losos, de petjades suaument esmoreïdes, em seguien d'amagat. Les cases centenàries i trontolladisses a banda i banda semblaven vives, posseïdes per una malignitat revifada i mòrbida —com si un canal de saviesa perversa, fins ara tancat, s'hagués obert sobtadament. Vaig notar com aquells murs i aquells ràfecs sobresortints de maó molsós, guix florit i fusta —amb finestres en forma de diamant, que semblaven ulls que m'esguardaven

atziagament— no podrien contenir gaire més el desig d'avançar i esclafar-me... i tot plegat, tan sols havia llegit un minúscul fragment d'aquella runa blasfema abans de tancar el llibre i endur-me'l.

Recordo com, al capdavant, vaig llegir el llibre —amb la cara lívida i tancat amb clau a les golfes, que feia temps havia consagrat a recerques estranyes. L'enorme casa romania en silenci, ja que no hi havia pujat fins passada la mitjanit. Em sembla que en aquell moment tenia família —però els detalls són molt borrosos— i sé que teníem molts servents. No sabia dir exactament en quin any era, perquè d'aleshores ençà he conegut moltes èpoques i dimensions, i totes les meves nocions del temps s'han dissolt i reformulat. Llegia a la llum de les espelmes —em ve a la memòria l'incessant degoteig de la cera— i sentia, de tant en tant, tocs de campana provinents de cloquers llunyans. Diria que seguia aquells sons amb pertinaç atenció, com si temés sentir-hi entremig alguna nota aliena i remota.

Aleshores van començar els primers esgarranys i trontolls a la llucana, que per alçària dominava la resta de teulades de la ciutat. S'esdevingueren mentre recitava, monòtonament i en veu alta, el novè vers d'aquell cant primordial i, enmig del meu esglai, vaig comprendre'n el significat. Car qui travessa els portals sempre s'enduu una ombra, i mai més no torna a estar sol. Havia fet la invocació —i el llibre era, en efecte, tot allò que havia sospitat. Aquella nit havia travessat el portal cap a un vòrtex de temps i visions recaragolades i quan el matí em va sorprendre a l'estança de les golfes, vaig veure a les parets, a les prestatgeries i al mobiliari allò que mai no havia vist abans.

Mai més ja no vaig poder veure el món com l'havia conegut. Barrejat amb l'escena del present hi havia sempre un bri del passat i un bri del futur i cada objecte que abans m'era familiar, se'm feia aliè des d'aquella nova perspectiva que ofería la meua eixamplada visió. Des d'aleshores vaig caminar per un somni fantàstic ple de formes

desconegudes o només mig comprensibles; i amb cada portal travessat, més em costava reconèixer els objectes de l'esfera restringida a la qual havia estat lligat durant tant de temps. Tot allò que veia al meu voltant, ningú més no ho percebia, i això em tornava rebladament silenciós i reservat, no fos cas que em prenguessin per boig. Els gossos em temien, ja que notaven l'ombra exterior que mai no se separava de mi. Tanmateix, cada cop llegia més —d'amagat, en llibres i pergamins prohibits als quals m'havia guiat aquella nova visió— i franquejava nous portals de l'espai, de l'existència i de les formes de vida, dirigint-me vers al nucli del cosmos desconegut.

Recordo la nit que vaig traçar els cinc cercles de foc concèntrics a terra, i m'hi vaig col·locar al bell mig del més interior, tot entonant aquella lletania monstruosa que m'havia fet arribar el missatger de Tartària. Les parets es van fondre i un vent negre em va arrossegar per golfes de grisor insondable, sobrevolant pinacles de muntanyes desconegudes, prims com agulles, milers de metres sota meu. Passat un temps, la més absoluta foscor i, poc després, la llum de milers d'estrelles formant constel·lacions estranyes i alienes. Finalment, vaig veure una llunyana plana de claror verdosa sota meu, on vaig distingir les torres recaragolades d'una ciutat construïda amb una arquitectura que mai no havia conegut, ni llegit, ni somiat. Mentre flotava cada cop més a prop de la ciutat, vaig reguardar un enorme edifici quadrat de pedra, enmig d'un espai obert, i vaig sentir com un terror esglaiant s'apoderava de mi. Vaig cridar i m'hi vaig resistir i, després d'un moment de buidor, em vaig trobar de nou a l'estança de les golfes, estirat de bocaterrosa damunt els cinc cercles fosforescents. Durant la passejada onírica d'aquella nit no va haver-hi més estranyesa que en les de tantes altres nits anteriors, però sí que hi va haver més terror, ja que havia pres consciència d'haver estat més a prop que mai d'aquells golfes i mons exteriors. D'aleshores ençà,

vaig ser molt més cautelós amb les meves invocacions, car no volia quedar-me dislocat fora del meu cos i allunyat de la Terra, en abismes ignots d'on mai no en pogués tornar...

“*The Book*” d’H. P. Lovecraft fou publicat per primera vegada a la revista “*Leaves*” núm. 2 el 1938 i no se’n va renovar el copyright, per tant, es troba en domini públic als Estats Units. També es troba en domini públic a la Unió Europea havent passat més de 75 anys de la mort de l’autor.

El text original s’ha obtingut a Wikisource:

[https://en.wikisource.org/wiki/The_Book_\(Lovecraft\)](https://en.wikisource.org/wiki/The_Book_(Lovecraft))

La traducció al català d’“*El llibre*” d’H. P. Lovecraft és © 2025 per M. Di Mauro i s’ha llicenciat sota [Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

v1.0.0 2025-08-02